

آنچه هر معلم باید بداند

سنجش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

فلسفه، اصول، و انواع سنجش پیشرفت تحصیلی

نویسنده

احمد شریفان

نشر و انیا

سرشناسه: شریفان، احمد. ۱۳۴۰ -

عنوان و نام پدیدآور: سنجش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان؛

فلسفه، اصول و انواع سنجش پیشرفت تحصیلی / نویسنده احمد شریفان.

مشخصات نشر: تهران: وانیلا، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۶۶ ص: مصور، جدول: ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۴-۱۱-۱

فروست: آنچه هر معلم باید بداند.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۶۵] - ۶۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: فلسفه، اصول و انواع سنجش پیشرفت تحصیلی.

موضوع: پیشرفت تحصیلی - ارزشیابی موضوع: موفقیت تحصیلی

رده بندی کنگره: ۳۰۶۳LB/ش ۴ س ۹۱۳۹۱

شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۱۵۸۸۳

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۲۸

آنچه هر معلم باید بداند
سنجش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
فلسفه، اصول، و انواع سنجش پیشرفت تحصیلی

نویسنده: احمد شریفان

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: زهرا سمرقندی

چاپ اول - تهران ۱۳۹۱

نشر و انیا ۶۶۷۵۶۴۳۲ - ۶۶۷۵۵۸۲۴ - ۰۹۱۲۱۸۶۶۵۵۸ - بیجار

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۴-۱۱-۱

۲۸۰۰۰ ریال

تقدیم و تشکر

دوست دارم این کتاب را که حاصل مطالعه، تفکر و عمل در کلاس های درس است را به استاد بزرگوارم دکتر حسن پاشا شریفی و تمامی معلمان و مربیان دبسوز این مرز و بوم که به نوعی با آنها در موقعیت های آموزشی برخورد داشته ام، تقدیم کنم. زیرا، این عزیزان علاوه بر ایجاد فضای الهام بخش برای طلی ابد ها، مرا با نحوه تفکر آشنا کرده اند. همین طور مایلم از خانم زهرا سمرقندی به دلیل حروف نگاری و صفحه آرایی زیبا تشکر کنم و از آقای علی بیجاد به خاطر تلاش مستمر در مهیا کردن امکانات چاپ و انتشار این اثر قدردانی نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: چرا یادگیری دانش آموز را می‌سنجیم؟
۱۹	فصل دوم: اصول و مبانی اصلی سنجش
۳۵	فصل سوم: اهمیت و نقش سنجش آغازین در فرایند یادگیری- یاددهی
۴۳	فصل چهارم: سنجش تکوینی و بهبود یادگیری دانش آموزان
۵۷	فصل پنجم: بازاندیشی در سنجش تراکمی
۶۵	فهرست منابع

مقدمه

اصطلاح سنجش را می‌توان به معنای فرایند جمع‌آوری اطلاعات درباره عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان به منظور تصمیم‌گیری آموزشی در ارتباط با نحوه کمک به تعقیق بهبود، و اصلاح یادگیری آنان تعریف کرد. به این منظور می‌توان از روش‌ها و ابزارهای متنوعی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرد. از جمله این روش‌ها و ابزارها می‌توان از آزمون (عینی و غیرعینی)، فهرست وارسی، مقیاس درجه‌بندی، پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، پروژه پژوهشی، پرسش شفاهی، ارائه گزارش، انجام تکلیف، کار در آزمایشگاه، و... نام برد.

سنجش یکی از ابعاد مهم و ضروری تدریس معلم است که هدف‌های متعددی را به شرح زیر پوشش می‌دهد:

- آگاهی از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
- آگاهی از چگونگی تغییرات ایجاد شده در رفتار و شناخت دانش‌آموزان
- تعیین میزان تسلط دانش‌آموزان نسبت به محتوای آموزش

- ایجاد انگیزه و علاقه به مطالعه و یادگیری
- آشنایی دانش‌آموزان با هدف‌ها و انتظارات آموزشی و پرورشی
- کشف نارسایی‌های آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان
- آگاهی از چگونگی رشد تدریجی دانش‌آموزان در حیطه‌های مختلف
- با توجه به انتظارات آموزشی و پرورشی
- بهبود و اصلاح فعالیت‌های آموزشی و پرورشی معلم
- آگاهی از اثربخش بودن فعالیت‌های آموزشی معلم و کوشش‌های
- یادگیری دانش‌آموزان
- تعیین نقطه شروع تدریس
- انطباق برنامه و روش آموزش با سطح آمادگی دانش‌آموزان
- ارزشیابی عملکرد و کارایی عناصر نظام آموزشی و پرورشی
- اهرم مراقبت از نظام آموزشی و پرورشی در سطح ملی و ارائه
- بازخورد به عناصر برنامه درسی
- -مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
- جهت دادن به رشد و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان
- آگاهی از چگونگی تشکیل ساختارهای ذهنی مربوط به دانش و
- مهارت‌های اکتسابی و چگونگی فرایند و نحوه استفاده از آن در حل مسائل
- در شرایط و موقعیت‌های جدید
- کشف راه کارهای متناسب با رشد هر دانش‌آموز به منظور گذر از
- مرز کنونی توانایی‌هایش
- کشف جریان‌های روان‌شناختی مؤثر در یادگیری دانش‌آموزان
- آگاهی از شکاف آموزشی موجود (بین هدف‌های آموزشی قصد
- شده و کسب شده)

- ارتقای تحصیلی دانش‌آموزان
- درک و فهم درست از یادگیری دانش‌آموزان
- اصلاح نارسایی‌ها و بدفهمی‌های یادگیری دانش‌آموزان
- و....

همان‌طور که گفته شد، هدف اصلی سنجش، فراهم آوردن اطلاعات ضروری برای قضاوت درباره کیفیت عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان است. بنابراین، قضاوت معلم درباره پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان به اطلاعات جمع‌آوری شده در این زمینه بستگی دارد. به این معنا که هرچه اطلاعات فراهم شده دقیق‌تر و کامل‌تر باشد، قضاوت به عمل آمده بر پایه آن‌ها نیز معتبرتر خواهد بود. علاوه بر این، معلم را قادر می‌سازد تا با تجزیه و تحلیل آن‌ها مشخص کند که دانش‌آموزان به کدام انتظارات آموزشی یا پرورشی دست یافته‌اند، به کدام انتظارات آموزشی یا پرورشی دست نیافته‌اند و به کدام انتظارات آموزشی یا پرورشی و به چه میزانی در حال دست یافتن هستند. به بیان دیگر، زمانی اطلاعات جمع‌آوری شده در مورد عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان مفید هستند که نشان بدهند کدام بخش از آموزش به یادگیری دانش‌آموزان منجر شده است و دانش‌آموزان از کدام بخش از آموزش بهره لازم را کسب نکرده‌اند و در آن زمینه به توجه و آموزش بیشتری نیاز دارند. از سوی دیگر، آگاهی از مؤثر بودن فعالیت‌ها و کوشش‌های آموزشی، مشوقی برای تداوم فعالیت‌های یادگیری-یاددهی معلم و دانش‌آموز است و به آنان کمک می‌کند که آگاهانه و هوشمندانه به این فعالیت‌ها اقدام کنند و در جهت آموزش و یادگیری معنی‌دار گام بردارند.